

מכל הטענות המלוות אותי במשך קיומו של "כל סוטה", הייתי רוצה להתייחס רק לאחת. לא שאני פוסל על הסף את דעותיהם של החברים, שלעצמם מענינות מאוד, אך שמתי לעצמי קו אדום מאחור, ממנו לא אסוג. כל זה נובע מתוך ידיעה, אולי נאיבית, שכל מה שעושה משרת נאמנה את הציבור.

מה לעשות כזה אני, הולך עם הראש בקיר. דבר אחד כן מטריד מאד ואם יש אמת בהערכותיהם של החברים אנו לקראת בעיה רצינית. הנה עתון כמו כל אמצעי תקשורת אחר יש בו כוח ועוצמה רבה. אפילו יותר מזה - כח לסגידה וחינוך.

יש כאן כח מניע ומעורר שבדרך זו או אחרת יכול להשפיע על הקוראים או חלקם אלו הצריכים את הדחיפה או אפילו רק את ההארה למאוייהם הנסתרים והאפולולים בתוך מוחו הרופס של נפש האדם.

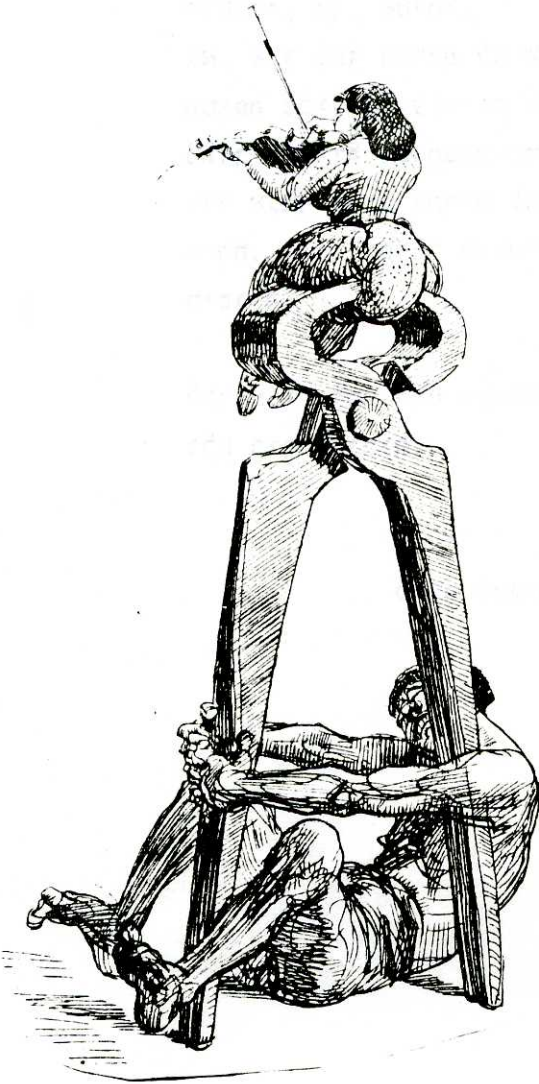
כך הם אומרים לי האנשים ובצדק - אתם כותבים נגד המלחמה, נגד הצבא, נגד המדינה. כך משתמע, בכל אופן מדברכם.

כך יבין את הדברים אותו צעיר המחפש את דרכו זה העומד על פרשת דרכיו המתנדנד לכאן ולכאן, מחפש את מקומו הטבעי ביקום. ומה יותר טבעי שיחקה את אליליו - הנה הם כותבים על השנאה והוא ישאל לעצמו קמפוז

שנאה. הם כותבים נגד הצבא והוא, למה ילך לשם בעוד אליליו מתנגדים לכך בתוקף. באם יש אמת בטענותיהם של החברים אני מודיע קבל עם ועדה איני רוצה לתת יד בזה. פספסנו את המטרה לשמה אנו כאן. איני רוצה בזאת. טעינו.

לכוא ולהגיד חד משמעי, יש קצר בתקשורת, את זה אי אפשר להגיד. אבל נדמה שככל שחולפים הימים מצטמצם מעגל הקוראים או במילים אחרות, מעגל הקוראים הקולט את המסר. מתוך עיון מחודש בחוברות כל סוטה על פני השנה האחרונה ברור לי וגם לאחרים ממוקירי העתון שהצלחנו ליצור דבר יוצא דופן שאין לו אח ורע בעיתונות העברית:

.../...

חושפני, כן, אמיתי.
לא, אין כאן ספרות לא שירה לא כלום, רק את עם ישראל במערומיו, טרשת עורקים
המצפה בכליון עיניים למרפא.

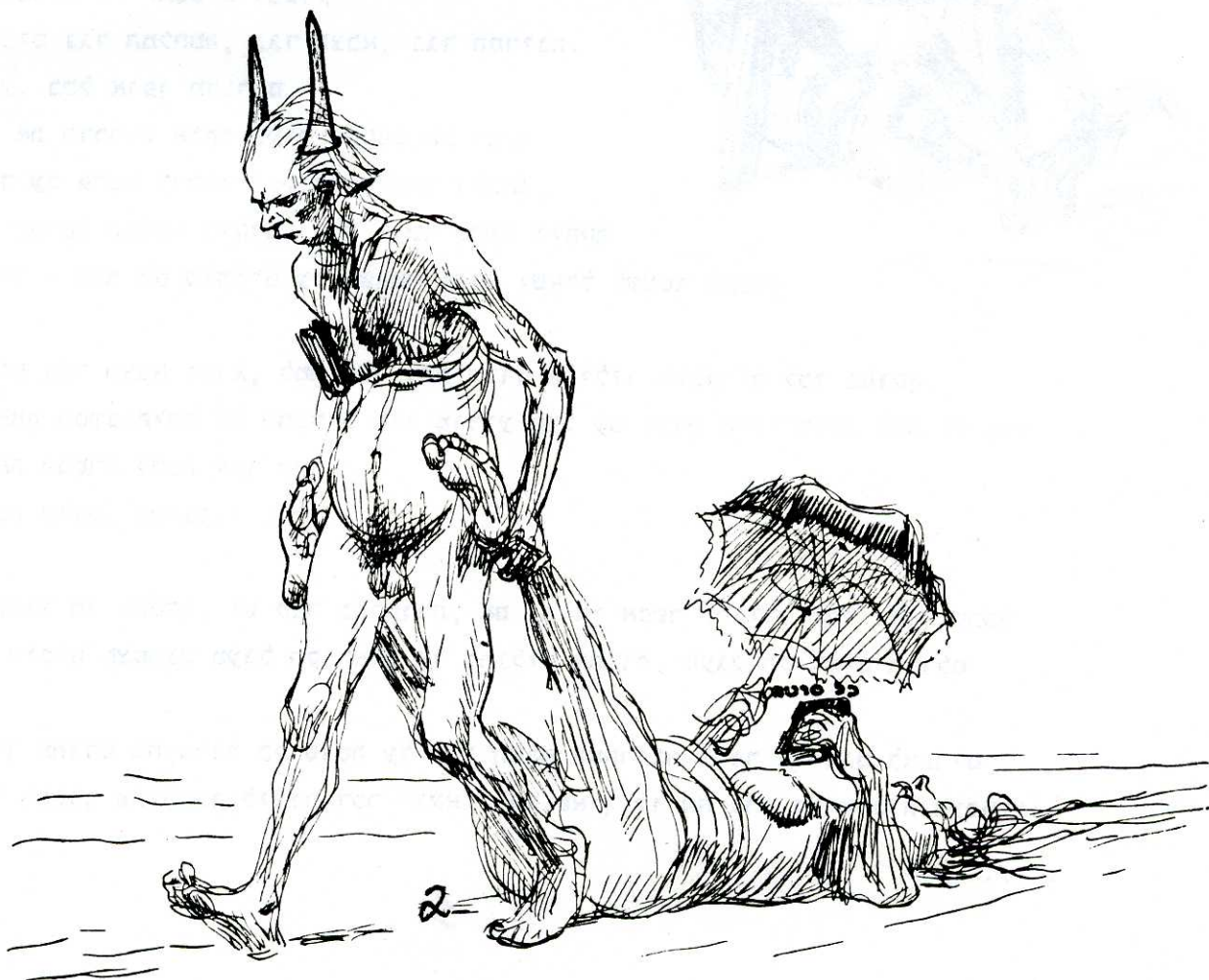
מתוך היכרות ושותפות בדוקטרינה יודע אנוכי שהדוקטורנים: אתי ל. דודו פלמה
דוד אלמן ועוד אחרים לא היו נותנים בשום פנים ואופן ידם לפרובוקציה זאת או
אחרת. נכון החומר לעיתים פרובוקטיבי (מעורר, מגרה) אך נעשה מתוך כוונה טובה
מיסודה.

לכן אני אומר לכם הקוראים - נא להתאזר בסובלנות, נא לקרוא את הכתבות בתוך
ולא בין השורות.

מונח לפניכם גליון נוסף של כל סוטה.

קריאה נעימה,

רוני .

בלתי נמנע היה שמערכת "כל סוטה" תעמוד, במוקדם או במאוחר, בפני פרשת דרכים. במקורו היה העלון במה להתבטאות לצעירי הכפר ללא הבדל מין, דת, גזע ורמה ספרותית. הזמן ובעיקר אותה "מלחמה-בלתי-גמורה" העלו את העלון לרמה אשר חייבה את המערכת לבחור בין אהת משני דרכים: שמירה על רמה גבוהה או שמירה על במה פתוחה לכל. שתי דרכים אלו סותרות זו את זו בהכרח ובמערכת, שתחיה עד 120, בחרו (לא בלי מאבק והתלבטויות) בדרך של רמה ספרותית על חשבון הבמה הפתוחה. מובן תסכולם של אלה הרוצים לראות ב"כל-סוטה" עלון צעיר, תוסס, מבקר, משעשע חי ודינאמי. במידה ואינו כזה יזקף הדבר לזכות אלה הכותבים בו כפי שכותבים ולזכות אלה שיש להם מה לאמר ואינם כותבים.

תמורה רצינית למצב זה נתן הפרסום בעיתונות ולי אישית קצת כאב באותו יום בו התפרסם "כל סוטה" לראשונה ע"י יהונתן גפן. "כל סוטה" הפך לעלון בעל רמה ספרותית גבוהה ורמת התבטאות חזקה והדיו נשמעים מכל אמצעי התקשורת. בנקודה זו הפך תוכן העלון לממוקד ובעיקר על המחאה נגד המלחמה, השלטון, הימין, וכו' וככל שהלך ו"התמחה" בנושא, כך הצטמצם מספר הכותבים והעלון נהפך מ"כל סוטה" ל"קול-סוטה". כיום מבטא העלון בעצמה ורמה גבוהים את דעותיהם של מעטים בלבד והוא נמצא הרחק, הרחק מלשרת את צעירי הכפר שאת שמם עדיין נושא.

המוטיב המרכזי מאז יוני אשתקד הוא הכאב והסבל של חווית המלחמה וחוסר האונים לנוכח המצב החברתי, המדיני והכלכלי בארץ. המערכת כמערכת עושה עבודתה נאמנה: העלון מבטא היטב את אלה הכותבים בו. הכותבים מעלים את אשר בליבם ותוכן הלב הוא מסוים מאד ויהא זה אך שקר אם יכתב אחרת.

במידה ויש לי בקורת הרי היא מכוונת לאלה המעלים בקורת לשמה ואינם תורמים דבר משלהם; כלהקה של עורבים הניזונים משאריות של אחרים. יחד עם זאת כואב לי שרבים מבני הדור אכן מרגישים וחיים את המבוטא בעלון: כאב, סבל, וחוסר-אונים ואינם רואים את השמש, הפרחים, אהבת האדם והדינמיקת-החיים. אני מדבר על החיים הצומחים מתוך הריסות המלחמה הארורה הזאת. החיים בולטים מאד על רקע המוות וההרס וצר לי כי רבים אינם חשים או אינם מבטאים זאת. ההגיון פשוט למדי: כל מי שאינו מת הרי הוא בחזקת חי ואני, כאחד מקוראי העלון הייתי רוצה לראות ביטוי לכך.

אולי ניצור מצב בו "יש לנו חיים עם מלחמות" כנגד "יש לנו מלחמה עם החיים".

מ ה ק ו ר ה ?

- * עורך העיתון איננו השבוע בגלל זה אפשר לכתוב מכל הבא לראש.
- * רענן ומיכי שכנעו אותי לקנות סנדלים חדשים כי אני כבר נועלת את אותו הזוג 6 שנים אז קניתי. כמובן אחרי שהוצאתי 800 שקל על זוג חדש היתה לרענן הערה מדכאת להעיר על הבחירה שלי, יופי אז עכשיו אנצל את ההזדמנות להגיד לכולכם שלא מעניין אותי ואף במעט מה אתם חושבים על הנעליים שלי או החולצות שלי או השמלות שלי או התסרוקת שלי - כי זו אני וככה אני ותפסיקו כולכם לשאול, להעיר ולהטריד.
- * גם על תמיר עוברים תהפוכות מוחין שונות. לפעמים מאוד קשה לו להיות תמיר, ואף אחד לא מבין את זה.
- * רמי גולן נמצא בבדיקות כבד בב"ח צפת בגלל הצהבת שהתקיפה אותו לא מזמן.
- * תמר קולינס תוהה מדוע כיתת חרמון עדיין לא קנתה לה מתנה. כולנו יודעים שבכיתת חרמון ישנם 20 ילדים עם 40 פיצולי - אישיות, אז לך תחליט על מתנה אחת בין כל החברה האלה.
- * אדם מדר נראה מסתובב בסופי שבוע מאושר לחלוטין. השאלה הבאה להישאל כאן, האם הוא ב א מ ת מאושר.
- מעפר פרנק בקשתי השבוע שיארגן כבר את החיים שלו כי נשבר לכולנו מזה שהוא תמיד ממחר, אף פעם לא מאורגן וכל דבר אצלו נעשה בדקה האחרונה. בביקור האחרון שלו בבית הוא הסתובב בחדר האוכל 10 דקות לפני שהיה עליו לעזוב ל"בסיס" וחיפש מישהו שיש לו חומרים לתיקון פנצ'רים של אופניים.
- * אתם יודעים שלדניה יש חבר שהוא האח של החבר של מרגלית....
- * בגן רימון ספרו לדריה בילגורי שאם אוכלים הרבה וישנים הרבה אז גודלים והשאלה הבלתי נמנעת נשאלה: "מה, זה מה שאליסטר עשה"?
- * רענן עובר לחדר ליד המתנ"ס. סוף, סוף יהיה לנו מישהו בשכונה עם מערכת סטריאו.
- * ב"ב-ביקור" שנערך לפני חדרו של רוני ביוטו הצליח הנ"ל להבעיר חלק מהדשא שלו, ואנחנו תהינו אם לכל האופטרלים יש נטיה להבעיר אזורים נרחבים.

- * אני קבלתי גלויה ממשה גרשמן בה כתוב: אהלן אורה. להת' משה.
מענין אם גם בחוץ לארץ משה ממחר.
- * כמה בנות מכיתת חרמון נהגו לכנות אותו "הארנב מארץ הפלאות" כי תמיד הוא ממחר ואם היית שואל אותו: משה, יש לך שעון? הוא היה עונה - כן, וממשיך ללכת.
- * כמה נעים היה ביום שישי לפני שבוע במקלט: מוזיקה רגועה ושקטה, אנשים שלוויים אויר צלול וצח ואוירה של כיבוד הזולת - אח, כמה נחמד שם למטה בשוק הבשר.
- * מי שלא יופיע ב"שבתה" הבא יקבל מכות ממקס הירש, ארז אפטרוט, עמוס ניצן ומיכיל גניסלב.
- * קרב ובא חול המועד ג'ק לוי בו הוא יוכרז כיהודי. ראו הוזהרתם!
- * מי מכיר את המשקה הבריטי "שנדלי"?
מי שמכיר ויודע בהחלטות שהמשקה מורכב מבירה ולימונדה מתבקש לגשת למיכיל מ. ורענן ולהסביר להם.
הם לא מאמינים לי.
- * ועוד מפי הטף בגן רימון: נדב השובב איבד את בגד הים שלו. בשעת ארוחת עשר שוחחו הילדים והתעמקו בבעיה. מישהו טען שזה נגנב במשך הלילה ע"י גנבים. נגה ליפשיץ סיכמה את הענין בהכרזה שרק באוסטרליה יש גנבים.
מענין מה יש לאבא להגיד בנושא.
- * עכשיו, שקראתם את המאמר הזה, אנא, גשו בכל הכנות לרונן ותאמרו לו אם לדעתכם ניתן לשים מאמרים מהסוג הזה בכל סוטה או לא.
חשוב שהמערכת תדע את יצון הקוראים.

אורה.

4.7.83

לאלדר שלום !

קודם כל אתה בטח כועס שאני כותב לך דרך כל סוטה בזמן שעדיין לא קבלת מכתב אישי. אבל אני מתאר לעצמי שזהו סתם תרוץ כדי לכתוב לכל-סוטה. כמובן שמכתבי מגיע אליך בעקבות המאמר שלך. כואב לי מאד לשמוע אותך כותב ככה וזאת אף-על-פי שאני זוכר כמה שאתה תמיד היית קיצוני בכל התגובות שלך בזמן ששרתנו ביחד בקציעות.

היום "חגגנו" את הרביעי ביולי יחד עם כל הדיירים של העיר IRVINE, כמויות אדירות של זיקוקי דינור, בחיים שלי לא ראיתי כמויות כאלו של זיקוקי דינור, חבל שיואל ואמיר לא היו פה הם היו משפכים פליירים. עם כל פיצוץ הקהל דרש עוד ועם כל פיצוץ אילנה כסתה את פניה. מה שהפריע לי יותר מכל היו הזיקוקים עם השריקות, אחרי כל שריקה חיכיתי לפיצוץ והוא פשוט לא הופיע, מאד הטריד אותי וקשה לי להתרגל לרעיון. עד עכשיו נשמעים פיצוצים רצופים בחוץ וממש נדמה לי שאני כותב לך מתוך המוביל באחת מההפסקות שלנו בדרך לדאמור.

האמריקאים לא יודעים מלחמה מה היא, מכיוון שהיא תמיד רחוקה מהבית, רובם לא מודעים למתרחש במזרח התיכון וכל מה שמדאיג אותם זה שהם יצליחו להתחמק מפקק התנועה על האוטוסטרדה 405 חזרה ללוס-אנג'לס.

כל יום אנשים ממהרים בבוקר, בצהריים ובערב, כל היום אנשים ממהרים, רצים ורודפים אחרי הזמן. לאן?

אף אחד לא יודע, לאף אחד אין זמן לעצור ולשאול את עצמו, צריך לאחוז בזרם של החיים המטורפים של דרום קליפורניה. תמיד צריך להיות צעד אחד לפני השכן, לפני זה שלפניך בתנועה ולפני זה שמנסה להשיג אותך בבנק. "לעמוד במקום זה כמו ללכת אחורה", המקום האידאלי למשפט הנ"ל דרום קליפורניה וגם אני התחלתי לרוץ ולפעמים מנסה ללחוץ על המעצורים כדי לשאול את עצמי לאן אני רץ ומה אני מחפש בסוף הכביש.

הגולה, עולם אכזר. לפני שבוע גילו במקום עבודה שאני היהודי השני שעובד אצלם מאז שנפתחה החנות. אנשים פשוטים הם בכלל לא יודעים שארבעה מתוך חמשת בעלי החברה הם יהודים, שאלו אותי איך זה לחיות בארץ בלי עצים, האם אני מדבר Jew Language ? דרום-קליפורניה - מרכז העולם ואנשים לא בטוחים איפה נמצאת ישראל. שאלו אותי האם בגלל שאני יהודי אז גם ההורים שלי יהודים?

למה גלשתי, דברתי על הגולה, כיום לרוב דיירי אירוויין יש רובים בבתיים, לפני שלושה שבועות, חולה רוח ברח מבית כלא ורצח משפחה שלמה. לפני שבוע גילו שהוא מסתובב בהניגטון-ביץ', מייל וחצי מאירוויין. אני ממש מפחד, נוסע לכל מקום במכונית ואילנה בודקת דרך העיינית פעמיים לפני שהיא פותחת את הדלת. לפני יומיים מופרע שפך דלק על קונים בסופרמרקט במיאמי ואז הדליק אותם. שלושה אנשים ניספו למוות וששה-עשר אנשים נכבו כוויות בדרגה בינונית. לפני שבוע ילדה בת עשר נחטפה לאור יום בווסטווד, לן-אנג'לס, נאנסה ויומיים לאחר מכן נמצאה שטה בתעלת ניקוז.

כשאיילנה תסיים את הלימודים ואולי לפני כן אנחנו נשב ביחד על אותו מטוס בדרך חזרה ללוד ואולי נדפדף תוך כדי גיחוך בעלון של כל-סוטה ונזכר בימים של אירוויין.

בחוץ עדיין נשמעים פיצוצים של הרביעי ביולי, רייגן מבטיח להלחם בבעית החינוך, בסנטה קרוז, בית הספר פשט את הרגל ונסגר. אחרי הבחירות הוא עדיין סגור ולאף אחד לא אכפת. כי זוהי אמריקה, כל כך גדולה שבזמן שרוני עובד וטורח לקראת הבחירות הילדים פה עדיין חסרי בית הספר לקראת השנה הבאה והקצבות לעולם לא יפגשו כי אמריקה משדרת על מספר עצום של גלים בבת אחת. ואנחנו בישראל הקטנה עדיין תלויים בכזאת עוצמה, לכן, אלדד, אנחנו חייבים להשאר בארצנו הקטנה ולדאוג שהיא תשאר שלנו, בצורה שאנחנו רוצים שהיא תראה. לא יעזור לנו לקחת פסק-זמן במקום אחר בעולם לקוות. אף אחד לא מכיר אותנו פה ואנחנו עוד זבוב טרדן שהיו מסתדרים בלעדיו.

לפני שבוע בקרנו את הבת-דודה של איילנה והיא נתנה לי שיר של איזה חכם הודי בשם טאו

חשבתי שאולי השיר יתאים למעמד, השיר אמר לי המון ואולי גם יעודד אותך

טאו טה צ'ונג

בתוך עיצה לשליט לפי תורת הטאו יעץ לו שלא יכבוש

את העולם בעזרת הכוח,

כי זה רק יעורר התנגדות.

קוצים צצים בכל מקום בו עובר צבא

ושנות מחסור הולכות בעקבות מלחמה גדולה.

עשה אך את אשר יש להעשות

ואל תנצל לרעה את הסמכות

.../...

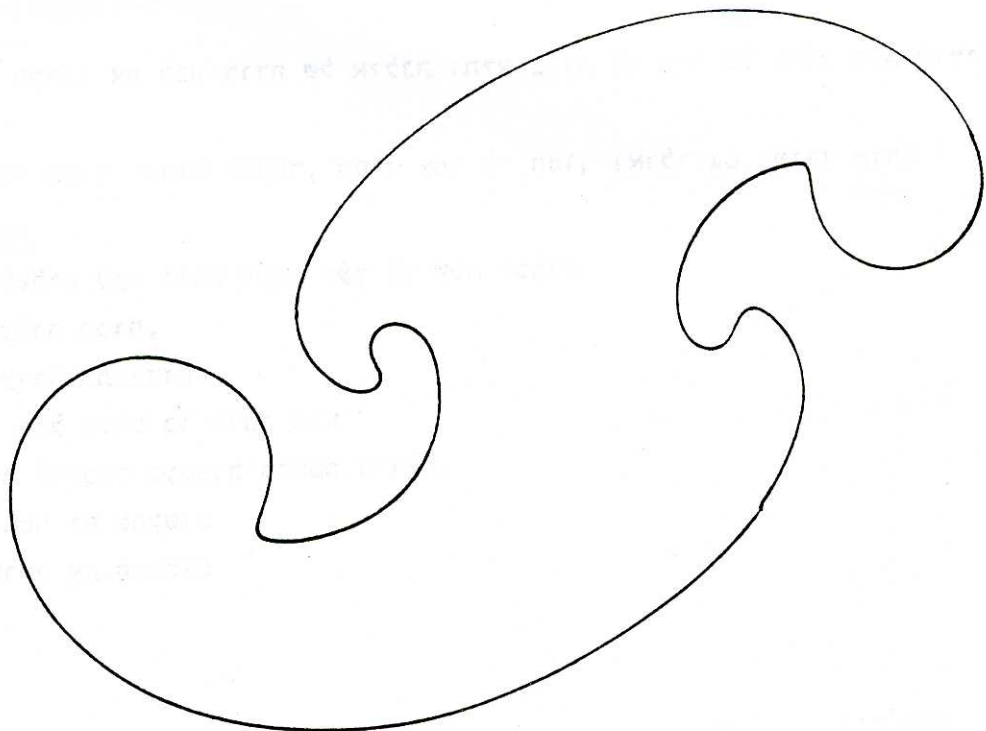
השג השגים - אך אל תתהלל בהם.
השג השגים - אך לעולם אל תתיהר
השג השגים - אך אל תתגאה לעולם
השג השגים - כי זאת דרך הטבע
השג השגים - אך לא בעזרת האלימות.

הכח מוליד את אבדון החוזק
אין זו דרכו של הטאו
מי שפועל בנגוד לטאו
מחיש את קיצו.

זהו, מספיק להפעם, מחר צריך לקום לעבודה, להתחרות בתנועה ולחכות לצ'יק של יום
שישי. ישנם עוד המון רהיטים שמחכים לי במחסן החנות. מתי שהוא אני אכתוב לך
מכתב אישי, ממש מתגעגעים ולוגמים בצמאון כל דברי-הכפר וכל סוטה שמגיעים.

אוהבים ומותר לבקר כשעוברים באיזור.

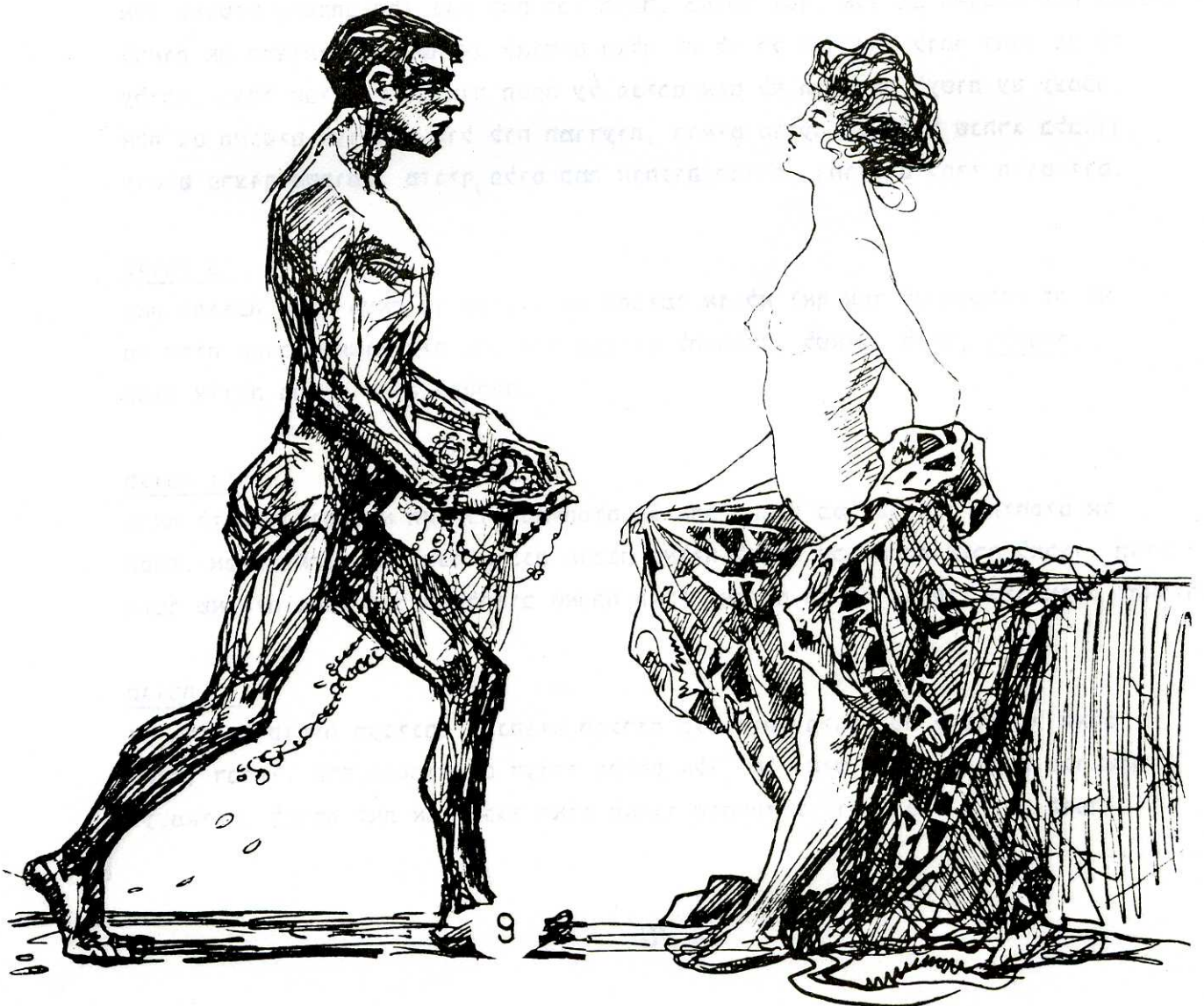
א י ל נ ה ו ר פ י .

יום לפני המלחמה
יושבים הם באפלה
מביטים זה בזה
בדממה שקטה.

אמציני אל חזך, אמצי היטב
הן כה חפצתי כי תורי לגיע
ואקבל פינוק עם כל הלב
נהיה נא נבונים ואל נזוז
כי כה נעים וכה חמים
הניחי ידיך הקרות על הפנים.

ליטף הוא את ידה
ואמר לה בשלוח -
צמא ללטיפות, אמציני אהובה!
כי לא אדע אם אחזור במהרה.

- הייתי רוצה להודות לכל מי שהגיב על המכתב שלי בכל-סוטה. הכוונה של המכתב היתה לקבל תגובות ולא משנה אם שליליות או חיוביות.
- את התגובות של הקוראים אפשר לחלק לארבעה סוגים:
- א. התגובה ההיסטרית - "הוא פסיכופט", "אסור לכתוב דברים כאלה", "זקוק לטיפול פסיכיאטרי" וכו'.
- ב. התגובה השקולה - כלומר, אלה שהיו מוכנים לשבת ולדבר על הבעיה - (בעיה?)
- ג. תגובת ה"אני לא מאמין" - "אתה סתם כתבת את זה בשביל תשומת-לב, נכון?"
- "אתה לא באמת שונא את העם הזה - נכון?"
- ד. תגובת ה"אתה עדיין ילד" - המקשרת בין הגיל לדעות פוליטיות.
- אתיחס לכל תגובה בנפרד.

תגובה א'

אלו האנשים שהמכתב שלי נגע להם הכי הרבה. באותו זמן, אלו גם האנשים שלא מוכנים לראות את המציאות כמו שהיא. לאנשים האלה יש לי רק דבר אחד לומר להם: צר לי עליכם, בגלל שביום שהמציאות תטפח על פניכם אתם לא תדעו מה לעשות עם עצמכם. אלה גם האנשים שעומדים מול לוח המודעות, רואים מודעה על חייל שנהרג בלבנון, עושים פרצוף משתומם, מזויף, פלוס כמה אנחות כבדות, וחוזרים לחגי היום-יום.

תגובה ב'

זאת התגובה שהכי מצאה חן בעיני. אם הסכימו או לא (אף אחד לא הסכים) זה לא מה שהיה חשוב. החשוב היה שהם היו מוכנים להתמודד, לשאול, לברר, ולהבין. הבנה איננה בהכרח שווה להסכמה.

תגובה ג'

נראה לי שהאנשים שלא האמינו, מתחסים אל אהבת הארץ כמו שבהודו מתחסים אל הפרה. אפילו אהבת אב לבנו איננה מובנת מאליה לא כל שכן אהבת אזרח לארצו. הגיע הזמן שאנשים בארץ יפסיקו לחשוב שאהבת הארץ באה עם הלידה או שיונקים אותה מהאוויר.

תגובה ד'

פה גיליתי תופעה מעניינת. פונקצית הבגרות שלי היתה ביוס ישר לדעות של האדם שאיתן דברתי. אדם שהטכנים עם דעותי התייחס אלי כאל איש צעיר עם דעות מגובשות וינימאיות. לעומת זאת אם התנגד האדם שאיתו שוחחתי לדעותי, מיד הייתי הופך

.../...

לילד צעיר שעוד לא מבין כלום. מהאנשים האלו הבנתי שכשאני אחשוב כמוהם אז אהיה גבר בוגר, משכיל ואפילו אפשר יהיה להקשיב לי.

זהו רבותי!
זאת התגובה שלי לתגובות שלכם. ככה אני מרגיש (זה מזכיר לי שהיו אנשים שהטילו את האחריות לדברי-התועבה שלי על א.ס.ט. איך אפשר בלי זה?)
בכדי לסיים בנימה אופטימית אמרו לי שכשאהיה בחו"ל אראה כמה טובה ויפה היא ארצנו.

א ל ל י ? ? ?

א ל ד ד .

ככה יעשה לאיש שהמשק אינו חפץ ביקרו

"שרון-רוצח", "ממשלה-פאשיסטית", "עוכר-ישראל", "ג'וק-מסומם", "סכין-כגב-האומה",
 "התנחלויות-מתפקעות-ממתנחלים זבי-ריר", "חיות-דו-רגליות", "חמור", "אדיוט",
 "אשפיסט", "אגואיסט", "ארמידילוס", "ארכימדס", "ארכיפלגוס", "אנגינה-פקטוריס"...
 ...ועוד...ועוד...

כל אלו ורבים אחרים מבטאים את המכנה המשותף הכולט ביותר דהיינו: חסר הסובלנות והשנאה.

בהיותי שקוע ימים כלילות במוצב זרוק אי שם בארץ הדם והדובדבן יצא לי לקרא
 (אחד מהישגי המלחמה?) מאמר הדין ביום האכל הלאומי - ט' באב נחרט בזכרוני משפט
 אחד: "בית שני נפל משום שנאת-חינם".

אם נעצור לרגע ונתבונן במצב בארץ כיום נוכל לראות על נקלה את ההיסטוריה חוזרת
 על עצמה וכדי להמחיש הדברים - חורבן בית שלישי הוא: טנקים סורים גולשים מתל-
 רומן לעבר המשק, מפגיזים דורסים והורסים כל הנקרא בדרכם.
 אני מעמיד עצמי לרגע בצד ומתבונן סביבי: דתיים זורקים אבנים על חילוניים.
 חילוניים זורקים אבנים על שפטי-כדורגל, אשכנזים וספרדים כאחד מחסלים זה את
 זה בתאונות דרכים. רמונים נזרקים בהפגנות...אלות...גז מדמיע...אבנים...
 עגבניות...יתדות...ברזלים...

וממציא "ואהבת-לרעך-כמוך" מתגלגל בקברו מרב צער ויאוש.
 ...ואנחנו, יפי-נפש - הבא נתבונן לרגע בעצמנו ונראה כיצד אנו מוכנים להדבר
 עם אש"ף אך לא עם בגין. כיצד אנו נלחמים למען השלום. כיצד אנו מסרבים ומורדים
 למען הדמוקרטיה. כיצד אנו דופקים למען הבתולים.
 השגנו האחרון: הפגנה ליד ביתו של בגין (שהוא גם ראש הממשלה) ומסירת "דוח-חללים-
 יומי" (דח"י). "ההישג" בהפגנה זו הוא הדכאון העמוק בו שרוי בגין וכמו שנאמר:
 "עוד נצחון כזה..." הסבל והכאב העבירו בני אדם על דעתם וכיום סבל וכאב אלו
 מהווים לגטימציה להתעלות והתאכזרות כלפי בני-אדם.

המדינה כיום מרכבת מאנשים "קטנים": חסרי שיעור-קומה וחסרי יכולת-התעלות.
 הפרט של היום הוא אדם "קטן".

הפרט הוא גם לב החברה.

טען כבר אפלטון כי ממשלות משקפות את טבע האדם. מדינה אינה בנויה מעץ ואבן
 אלא מאופיים של הפרטים המרכיבים אותה. מדינת ישראל היא כיום חברה "קטנה"
 המורכבת מפרטים "קטנים".

.../...

החינוך כיום חייב להיות מכוון לטפוח הפרט למען לוכל זה למצות את עצמו עד תום, ולמען יוכל להיות "גדול" יותר מכפי שהוא היום. על פרט זה ואחרים תהיה בנויה החברה העתידית.

אפשר לפסול את ההתרכזות ב"אני" (והמשכו הטבעי: "מגיע לי..."), כדברי אריק) ואפשר גם לראות בטפוח ה"אני" את נקודת המוצא לחברה טובה ו"גדולה" יותר. ההבדל הוא בין חברה של "או אני או אתה" לבין חברה של "אני ואתה".

את המצב כיום הילתי רוצה לראות מתוך הסיסמא: "הפילו את הממשלה ולא את בגין".

ד ו ד . א .

א - מ י ת ו ת / ק ט ב ו ת / ד ו ד ו

תפילת החייל היוצא ללבנון

אלי, אלי שלא יגמר לעולם

הטחול והדם

המיה של מעיים

ברק השיניים

תפילת האדם

אזהרה: התפילה היא בערבון מוגבל מאד. מי שמתפלל ויוצא עושה זאת על אחריותו בלבד. ירחם השם.

תשובה לאוהבים הנבונים!

"השנאה שעליה אתה מדבר היא בעצם אי-התגברות על העובדות הקיימות מעורבת עם אי-סבלנות - מזה כולנו סובלים."

(9.7.83 כל סוטה - גדר רעה / ארווין)

"...חס וחלילה עוד מישהו יחשוד באייתי שהוא אוהב ערבים או אדיש להם. לא ולא!
הוא מטובי השונאים!!!....

ואתה תופס לפתע שהשנאה היא מוטיב מרכזי וקבוע בכל סוטה במשך שנה: שנאה לשרון, לערבים, והשנאה היא מעולם לא היתה רגש בונה".

(9.7.83 כל סוטה - גדר רעה / דניאל רביבים)

מתוך ספר הפתגמים:

1. "טוב שונא גלוי מידיד כוזב" (פתגם יווני).
2. "מטבעו של הטבע האנושי לשנוא את אלה שאנו פוגעים בהם" (טקעטוס).
3. "אין אדם שאין לו שונאים" (פתגם ערבי).
4. "אהבה, ידידות וכבוד אינם מצליחים ללכד אנשים לאגודה אחת, כשם שעושה זאת שנאה משותפת למישהו" (אנטון צ'כוב).
5. "השנאה שאנו נושאים בחובנו כלפי אויבנו, מאמללת אותנו יותר מאשר אותם." (ג'י. פטיט-סן).

לארווין - איני מכיר אותך, לא מובנת לי ההקדמה שלך לנושא השינאה אשר שואבת חינוך מארוע מקרי שקרה לך במלחמה. לא מובן לי כיצד אינני מתגבר על העובדות וכיצד אני חסר סובלנות. האם אינני הולך למילואים, להלחם, להפריד בין מפגינים בגדה, לשבת במוצב שכוח-אל בג'בל-ברוך או להפריד בין דרוזים לנוצרים, האם אינני שומר על צלם אדם למרות כל אלה, האם אינני נפגש עם ערבים סטודנטים בתל אביב לדיון פוליטי, חברתי או כלשהו אחר...מה זאת אומרת "אינני מתמודד"???

כמה אתה מתמודד יותר? בכך שיש לך תקוות אוטופיות על חיי שלום ואחוה עם כל העולם?

השנאה שלי כפי שהוגדרה במאמר "ווידוי" איננה סובלת מנאיוויות ועיוורון. כמי שאכל לא פחות ממך את מראות יחסינו עם הערבים בכל הגזרות, אני משתדל להגדיר את רגשותי מעל הדפים באופן המוחשי והמציאיתי ביותר הנראה לי - אין כאן ויכוח על רגשות כי לא יכול להיות ויכוח כזה. רגשות הן דבר סוביקטיבי ומוגנות ברשות הפרט - לכן אמרתי שהבעיה היא מה עושים בפועל עם הרגשות הללו - ברשות הכלל ופה ההבדל הגדול. האם אתה אומר: ...אולי יום יבוא ונגיע לאוטופיה שם כולנו נהיה על אותו גל, במידה ולא נשמיד את עצמנו לפני כן"

.../...

אתה מתכוון גם לערבים, גם לאלו שאני מגדיר כשנואים עלי? בעצם אתה לא מציע לי כלום, אתה לא יכול לעכל את ההגדרה הפשוטה שלי שאני שונא מישהו בגלל שהוא גורם לי להתנהג בצורה מסוימת, לחשוב ולפעול בתנאים מסוימים שאינם אהובים עלי - אינני שונא את הערבים על כי הם ערבים (... מצידדי הם יכולים להיות סינים, פורטוגזים (ציטוט)) אני שונא אותם על כי בגללם, (וגם בגלל גוש-אמונים, אריק שרון וכו') אי אפשר להגיע בנתיים לפשרה מסוימת שתאפשר חיים ביחד. זה לא אומר שאשנא אותם לעד ושלא אוכל לחיות עמם בעתיד.

לדניאל - לא אתיחס לבלבול ולערוב של מלחמת לבנון בנושא המאמר שלי, נדמה לי שעלית עליו בעצמך, אמשיך באותה לשון שענית לי לארווין .
ההבדל בין מה שאתה מוכן לעשות למען שנאתך לבין מה שאתה לא מוכן לעשות הוא כה גדול שאיני מבין כיצד אתה מזלזל בו ובהינף משפט אחד מוחק אותו.
אבא שלי יוצא שואה. גרמני לא יכנס אלינו הביתה. אבא שלי שונא אותם כפי שלא שונא איש מימיו - תשאל אותו אם הוא מוכן להרוג את כולם, לשרוף, לגרש, להשמיד - לא. והוא ילחם על העקרון הזה.
מה זאת אומרת טשטוש עמדות? אני, באופן אישי מרגיש רגש מסוים כלפי אדם אחר, אך כבוד האדם, שוויון זכויות האדם, המצפון שלי, המוסר וכו' וכו' מונעים ממני לעשות או לבצע את מה שהייתי עלול לעשות אילו לא היו בי המגבלות החברתיות-תרבותיות הומניות הללו. לוינגר לעומתי, שונא גם הוא את אותו אדם, אך הוא לוינגר מוכן ; לגרש, להשמיד ואפילו למצוא צידוקים מוסריים, הסטוריים, חברתיים למעשיו - האם זה טשטוש עמדות? -
אני התוודתי, אינני אוהב את הערבים, גם לא את אריק שרון (גם איני שם אותם באותו קו התייחסות כמוך, דרך אגב) גם לא את גוש-אמונים, אני לא נאיבי לחשוב שאני יכול לאהוב את כולם על סגנון "צעד בעלי חיים" יש שאוהב ויש שאשנא - זהו הטבע.
יש גם כאלה שיחסי אליהם לא יהיה מוגדר, אין שחור ולבן ברגשות אבל שוב הרגשות הפרטיים שלי אינם נושא לויכוח, אתה יכול להזדהות או לא - הויכוח הוא לגבי מה מוכן אני לעשות עבור רגשות, אידאות, אהבות ושנאות שלי ואשר מעשים אלו תלויים ברשות הכלל ולא רק ברשות הפרט.

ולסיום: אינני חושב שהשנאה היא מוטיב מרכזי בכל סוטה, להיפך הבוטות וההתבטאות הנחרצת רק מעידים על גודל הכאב והדאגה לכך שלא יעשו מעשים בשם השנאה ושניתן לישב מחלוקות וגם שנאה בדרכים אחרות ולא בדרך המלחמה.

.../...

האם ניתן לצעוק כמשך שנה - כן !!! וחייבים כי המלחמה לא הסתיימה ולצערי קיימים
 עדיין נאיביים ופשטנים כמוך שתולים הכל בגורל, אוטמים אוזניהם כי - "נמאס לשמוע
 בכי...". ושוכחים שיש סיבה למותם של חיילים בלבנון, יש סיבה לבכי - אתה חושב
 שאם לא תשמע את הבכי תגמר המלחמה? זהו בדיוק הלך הרוחות של הליכוד -
 "אל תראה לי את הנזלת שלך - סימן שאתה לא חולה".
 נדמה לי שאת עיקר דעתי לגבי קהות הרגשות בטאתי במאמר אחר בכל סוטה ("כל סוטה -
 קול שותק") **בכל** אופן אני מקוה שהשנאה אותה בטאתי במאמר ההוא לא ערפלה את הכוונה -
 שלא השנאה היא העיקר גם לא האהבה לאדם או מקום זה או אחר אלא ראייה מפוכחת של
 המציאות ומציאת-פתרון הגיוני שיאפשר קיום למרות הרגשות המושכים אותנו לכל מיני
 כיוונים.

שלכם באהבה,

א ת י ל .

ת ע ר ו כ ה ב צ ו ו ת א

במשך 25 שנה למדתי בדרך הקשה שלא ניתן לדבר על כל נושא או לבטא כל דעה בחוג הסגור של כפר הנשיא שהוא ביתי. יש כמה סיבות, אך בעיקר ישנן שתיים.

א. יש נושאים שעליהם לא מעונינים לשמוע.

ב. יש נושאים המעוררים עוינות מצד האנשים שאתה צריך לחיות איתם בשקט, לכן אתה לא יכול להציג את התערוכה בבית.

בכל אופן אני רוצה שתדעו על קיומה ולכן מביא לכם כאן כמה מן התגובות כמוהן לחיוב ולשלילה אשר מלאו את מחברת המבקרים. בסך הכל היו שני סוגי תגובות, בערך שווים במספר אם לא בעוצמה.

1. "אני לא מתנגד לפונוגרפיה אבל בשביל להצטלם לתערוכה במועדון צוותא ובגלריות אחרות דעתי היא שצריך להיות גוף יפה וגברי ולא כמו שלך!!!"

2. "צילומים יפים, ביחוד ערום נשים, יפה עדין ורגיש".

3. "גועל נפש"

4. "זבל"

5. "היכולת להעביר מסר חושפני ביחוד שמדובר בכך עצמך גרם לי תזוזות כאלה בפנים עמוק".

6. "איזו כמות של גועל נפש. התמונות מזכירות לי את אושוויץ... לפחות שם הם נראו אוטנטיות!!!"

7. "מדהים בעוצמתו. ממש חזק. חשיפה עצמית, יישר כוח."

8. "חבל עליך, תתחיל לעבוד ותצא מהתיסכולים".

9. "מרבית התמונות מעוררות סלידה. אם זה המסר שרצית להעביר - הצלחת".

10. "הנח להם להמשיך לקטול... עשה מה שאתה באמת רוצה לעשות. אני נהנתי."

11. "נסיון לשכר שמתחיל ונגמר - בשקר!!!"

12. "חוברת זו מן המשעשעים והמהנים שבין המוצגים בתערוכה. חשפת בנו חלק אפל ניכר שעשית מלאכתך ביושר, מצפה לראות עוד".

13. "התרשמתי שאתה בצילום רוצה לעקור את הזיין אך לא מצליח. אז לך לרופא והוא יעשה את המלאכה, כי הוא (ה-ז') כנראה לא בשימוש אצלך, ובאשר לתחת שלך,

אולי עם המכנסיים היה מישהו עוד חושב עליך. עכשיו גם את התענוג הזה שלך הפסדת!"

14. "נא לתקן את שגיאות הלשון: במקום: "המטרה אינו יופי אלה תקשורת"

יש לכתוב: "המטרה אינה יופי אלא תקשורת"

יש עוד שגיאות, אבל מכבים לי את האור."

15. "סוף סוף מישהו מצליח לזעזע דרך האומנות הצילום את דעתם של האנשים. התגובות שקראתי עד כה הוכיחו כי אנשים אינם בשלים מספיק לקבל מערומי אישה כפי שהיא מוצגת,

.../...

ועדיין שקועים באשליה המתוקה שכל הנשים צריכות להיות מוצגות כמו בו דרך
(השחקנית)

הצגת את האמת לאמיתה ולעומק.

לישר כוח! סוף סוף מישהו מעז.

כאלו ואחרות היו התגובות. מי שרוצה לראות את היתר וגם את התמונות מוזמן לבוא
אלי, אך כמובן זה לא כמו להיות בתערוכה.
אני נהנתי מאד מכל האירוע, וקבלתי הרבה עידוד ובטחון.

ד ב ק ו ל ט

ת נ צ ב " ה

לפני ימים אחדים נהרגת בתאונת דרכים.
היית ידיד טוב של החבר'ה. אני זוכר ביום הראשון
בבואך למשק, בהתחלה קצת פחדתי כי אתה היית גדול
כזה, פתאום באת אלי ונתת לי לנגוע בך. אפילו לא
הספקתי לשמוע את קולך. מקסי והמאפיה שלו לא היו
צריכים לשמוע אותך כדי לפחד ממך. אתה היית ה"מלך"
במשק, אפילו אירית ב"ח לא הצליחה לגרש אותך מהמזכירות.
והנה ביום בהיר אחד בלי שום התראה מראש הגעת אלינו
לחולה, לא הספקת להיות אפילו כמה ימים בביתך החדש. וכבר
לא איתנו. אתה לא נהרגת בשמירה על החולה, או פעולה
מבצעית אחרת. אתה נהרגת בדרך הביתה. בדרך לבית שאתה
אהבת ושבו היו לך חברים טובים כמו: באזל סקס, וכימפי ינטיס
ורפי ש. שממנו לא רצית להפרד לעולם.
טומס ידידי - רק רציתי לכתוב כמה מילים עליך. אבל יש כל-
כך הרבה לספר לאנשים ולכלבים כאחד. עליך ומעלליך.
טומס, יהיה זכרך ברוך כהן.

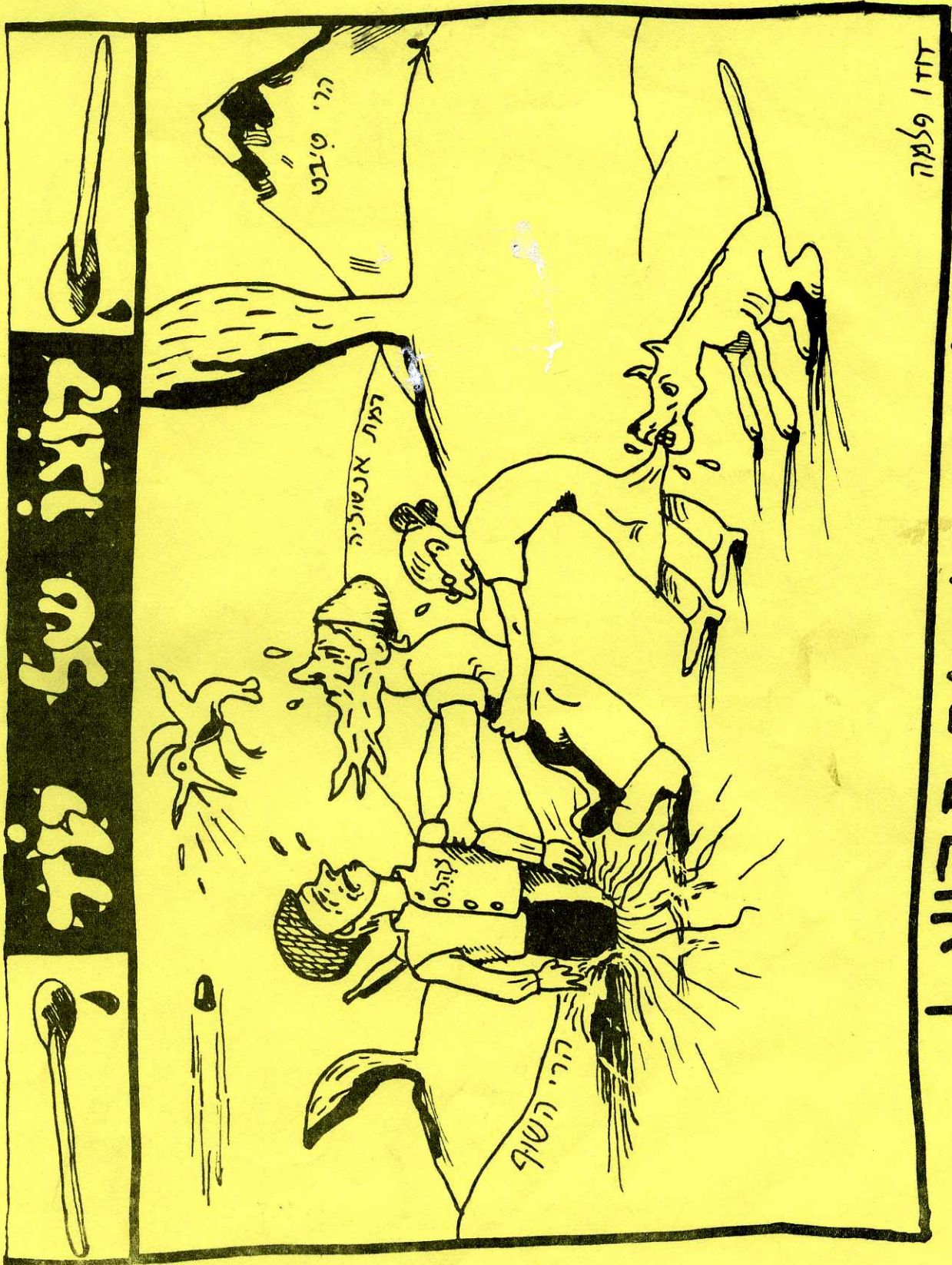

א י צ י ק .

נ.ב. אל תתחילו את המהפכה בלעדי.

אז נא זעקט זיך און זעקט זיך!

דודו פאך

עפ 100

עפ 100